

Завдання 1—10 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

Відео-коментар

1. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

- А Тебе не вчили, що у вітер легше злетіти.
- Б Майстром стає той, хто створює свій інструмент
- В Алмази дозрівають довго, а діаманти довго шліфують
- Г Ти не перший, не кращий – ти неповторний

2. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

І вже (1)близько теплі (2)весняні дні, коли в повітрі (3)зряння висить (4)виразний (5)чарівний аромат квітів і хочеться (6)закінчити всі невідкладні справи, забути про (7)обіцянки й просто (8)помовчати серед краси.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- А 1, 3, 5 В 3, 5, 7
- Б 2, 4, 6 Г 1, 6, 8

3. Букву *е* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А військовий т..пловізор, винахідливі к..яни
- Б радісні хв..лини, цьогорічний В..ликдень
- В пр..вентивний удар, поодинокі с..рени
- Г загрозливий джав..лін, сув..нірний півник

4. Префікс *з-* треба писати в усіх словах рядка

- А ..чепити, ..жувати, ..сушити
- Б ..копати, не..проста, ..писати
- В ..ходити, ..формувати, ..терти
- Г ..творити, ..піткати, ..крішити

5. З дефісом треба писати слова в рядку

- А загально/військовий, давно/відомий
- Б будь/ласка, інфра/структура

- В синьо/жовтий, генерал/майор
- Г мульти/предметний, супер/герой

6. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А сокал..ська вишивка, п'ят..десят
- Б зірон..ці, піднос..ся
- В воїн..ський, Хар..ків
- Г шафоч..ка, мен..ший

7. Велику літеру вжито правильно в реченні

- А Чорнобаївка — це село за 10 км на Північ від Херсона, де розташовано військовий аеродром, а неподалік — Херсонський аеропорт.
- Б Національний балет Грузії під керівництвом Сухішвілі, виступаючи, виніс прапор України на підтримку нашого народу в боротьбі із загарбниками.
- В Прем'єр-міністр Борис Джонсон повідомив, що Велика Британія готова взяти шефство над відновленням Києва і київської області після війни.
- Г Головнокомандувач збройних сил України генерал Валерій Залужний дякує фонду компетентної підтримки української армії «повернись живим» за допомогу.

8. Прочитайте уривок тексту.

Сьогодні ми нищимо ворога на всіх фронтах. Мова стала тією зброєю, яку видали кожному ще від (1)народжен..я. Щоб крити ворога не артою, а мовою, не потрібно проходити спеціальних (2)навчан..ь і (3)коміс..ій у (4)військ..оматі. (5)Достатн..ьо лише нею розмовляти. Вирішивши забувати російську й вивчати українську, ви робите досить для (6)завершен..я цієї війни (О. Дубчак).

З подвоєнням треба писати всі слова (цифра позначає наступне слово)

- А 1, 4, 5
- Б 2, 3, 4
- В 3, 5, 6
- Г 1, 4, 6

9. Спільнокореневим до слова *стріха* є

- А острів
- Б стрижень
- В острішок
- Г постривати

10. Лексичну помилку допущено в рядку

- А здобути перемогу
- Б підібрати слово
- В призвести до поразки
- Г влучити в ціль

23. Складним є речення, позначене

А ○

В △

Д ◐

Б ◇

Г □

24. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

А ○

В △

Д ◐

Б ◇

Г □

25. У формі знахідного відмінка вжито всі слова, ОКРІМ

А шахраї

Г контакт

Б довіру

Д бесіду

В інформацію

У завданнях 26—30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Доберіть українські відповідники (А—Д) до іншомовних слів (1—4).

Іншомовне слово

1 кавер

2 пост

3 стикер

4 вікенд

Українське слово

А наліпка

Б вихідні

В допис

Г переспів

Д тиждень

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. З'ясуйте, якою частиною мови (А—Д) є виділені слова (1—4) в реченні (цифра позначає наступне слово).

Речення

Як (1)же нам хотілося довести всьому світові, що Шевченко і модерний, і сучасний, (2)адже з нього (3)постійно ліпили тільки селянського романтика і таврувальника панів, (4)тоніжуючи образ національного генія до постаті бідного кобзаря, що печально пощипує струни кобзи чи бандури.

Частини мови

А дієслово (дієприслівник)

Б прислівник

В прийменник

Г сполучник

Д частка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виступ
Івана
Малковича

28. Доберіть приклад речення (А—Д) до кожної умови вживання тире (1—4).

Умова вживання тире	Приклад речення
1 у безсполучниковому реченні	А Життя — це рух.
2 між підметом і присудком	Б А над нами всіма — небо.
3 для відокремлення прикладки	В Сади, поля, ліси — усе квітує.
4 у неповному реченні	Г Потепліє — сніг розтане.
	Д Ти живеш в Україні — місці сили.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Поєднайте виділені фрагменти простих (1—4) і складних (А—Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Просте речення	Речення
1 Українська мова має багатомовну історію та належить до наймилозвучніших у всьому світі.	А <i>Якби українська мова не була такою важливою, то її б ніколи не забороняли.</i>
2 Мова забезпечує зв'язок поколінь і безперервність культурного й історичного спадку народу України.	Б <i>Усі ми повинні розуміти, що мова має значення.</i>
3 <i>Спілкуючись винятково українською мовою, ви матимете надійний захист від недружньої пропаганди.</i>	В <i>Чи можете ви уявити ситуацію, щоб мешканці Лондона спілкувалися між собою французькою мовою?</i>
4 Українська мова має звучати всюди.	Г <i>Де б ви не були територіально, українська мова дозволяє знайти своїх.</i>
	Д <i>Говорімо українською, бо ми того варті.</i>

30. Доберіть приклад (А—Д) до кожного типу складного речення (1—4).

Тип речення	Речення
1 складнопідрядне	А <i>Немає безкоштовної інформації: якщо її хтось створив, то це комусь потрібно.</i>
2 безсполучникове	Б <i>Щоб зібрати ваші дані й персоналізувати маніпуляцію, використовують платформи з розважальними тестами.</i>
3 складне з різними видами зв'язку	В <i>Будьте пильними — і це дозволить вам уникнути проблем.</i>
4 складносурядне	Г <i>Дані ЮНІСЕФ в Україні свідчать: майже 50% підлітків були жертвами кібербулінгу, тобто цькування в соціальних мережах.</i>
	Д <i>Звернувшись до чат-боту «Кіберпес», можемо дізнатися про порядок дій у разі кібербулінгу.</i>

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Найпоширеніші випадки чергування приголосних

Чергування приголосних в українській мові спостерігається при словозміні та словотворенні.

<p>г//ж//з нога — ніжка — нозі к//ч//ц рука — ручка — руці х//ш//с вухо — вушко — вусі</p>	<p>д//дж ходити — ходжу т//ч світити — свічу з//ж возити — возжу с//ш косити — кошу</p>	<p>один звук//два звуки: б//бл любити — люблю м//мл томити — томлю п//пл топити — топлю в//вл ловити — ловлю ф//фл графити — графлю</p>
<p>МОВОХАКЕР Запам'ятати ці ряди чергувань легше разом із поданими до них прикладами — назвами частин тіла. Ці ряди приголосних фігурували у правилі про уподібнення свистячих і шиплячих, а також знадобляться для розуміння явища збігу приголосних при словотворенні, про що йтиметься далі.</p>	<p>Зверніть увагу! Порушення цього чергування досить часто трапляється в мові представників східноукраїнського регіону (<i>ноєю</i> — ношу, <i>прєєю</i> — прощу, <i>світю</i> — свічу). Цієї помилки потрібно уникати.</p>	<p>МОВОХАКЕР У звукосполученнях [бл'], [мл'], [пл'], [вл'], [фл'] звук [л'] м'який, а губні приголосні залишаються твердими, що властиво українській вимові.</p>

Основні випадки чергування у//в, і//й, з//зі//із

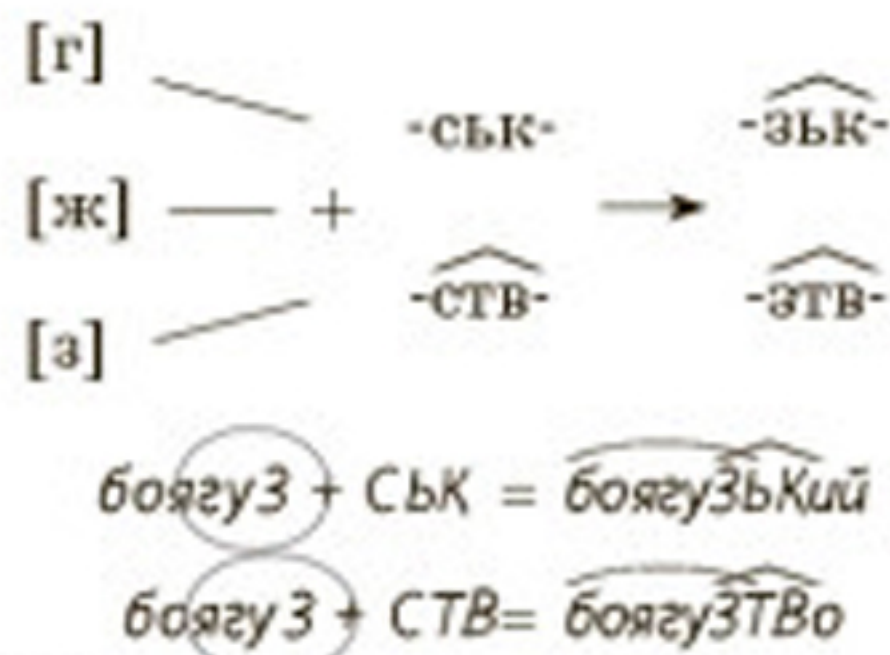
Як засіб милозвучності в українській мові існують варіанти прийменників (у//в//уві, з//зі), сполучників (і//й//та, хоч//хоча), часток (ж//же, б//би), префіксів (наг//нагі, роз//розі), постфіксів (ся//сь), коренів (вчитель//учитель) тощо. Вони існують для того, щоб була можливість уникнути нагромадження складних для вимови звуків, тому вибір варіанта залежить від сусідніх звуків.

Чергування у//в у прийменниках, префіксах, коренях

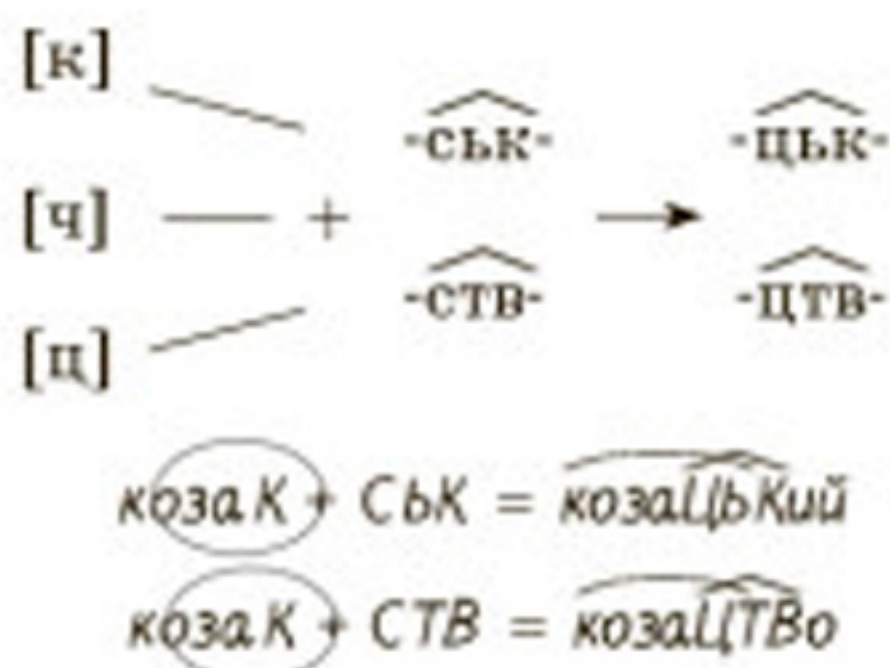
у	в
<p>між приголосними, щоб уникнути їхнього збігу: виконав учора день у день</p>	<p>між голосними, щоб уникнути їхнього збігу: виконала вчора навчатися в університеті</p>
<p>Зверніть увагу! Чергування початкового звука У//В можливе не в усіх коренях, наприклад: <i>угода</i>, <i>вправа</i>. У деяких випадках слова з різним початковим звуком мають відмінні значення, порівняйте: <i>удача</i> (успіх) — <i>вдача</i> (риси характеру).</p>	
<p>на початку речення або після розділового знака перед приголосним (не обов'язково): у дитинстві, угорі</p>	<p>на початку речення або після розділового знака перед голосним: в Україні, в Одесі</p>
<p>перед двома чи трьома буквами, що позначають приголосні: у структурі, упритул</p>	
<p>перед в, ф і буквосполученнями св, хв, тв, лъв незалежно від кінцевого звука попереднього слова: у Львові МОВОХАКЕР Запам'ятати буквосполучення легко у фразі: <i>Відомий філософ-львів'янин хвалив свій твір.</i></p>	<p>між голосним і приголосним: жити в Харкові, написав в електронному листі</p>

Зміни приголосних при творенні прикметників та іменників за допомогою суфіксів **-ськ-**, **-ств-**

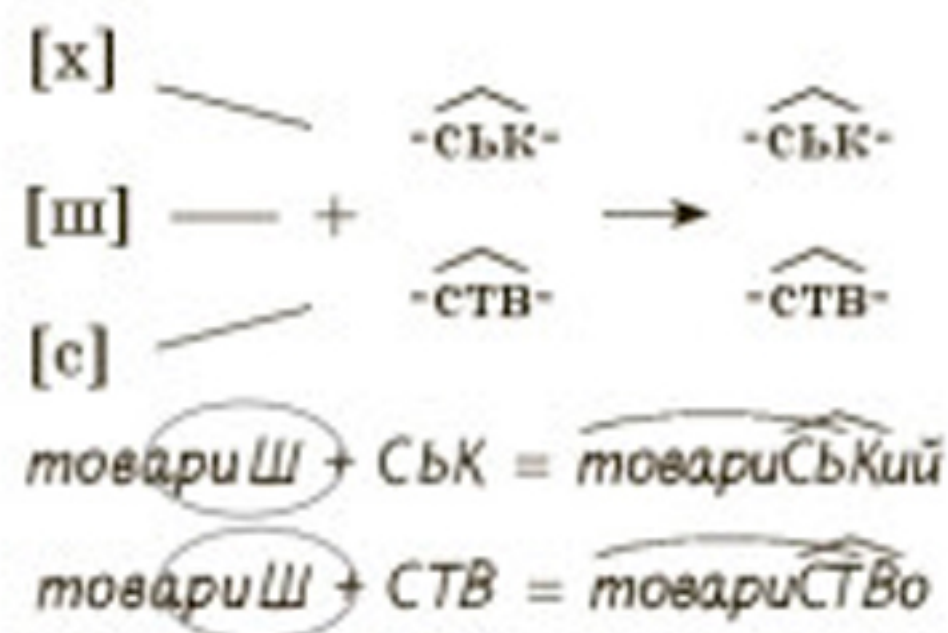
Зовні схожі на чергування приголосних їхні зміни при словотворенні — злиття кількох сусідніх приголосних звуків задля милозвучності. Насамперед ідеться про злиття двох приголосних (останнього кореневого та першого суфіксального) при творенні слів за допомогою суфіксів **-ськ-**, **-ств-**, якщо перед ними стоїть один із дев'яти приголосних: **г, ж, з, к, ч, ц, х, ш, с**.

Наприклад: Прага — пражський; Париж — паризький, Кавказ — кавказький.

Наприклад: Кременчук — кременчуцький, ткач — ткацький, ткацтво; молодець — молодецький, молодецтво.

Наприклад: Волноваха — волноваський, Одеса — одеський; Сиваш — сиваський; Полісся — поліський.
Зверніть увагу на останній приклад: **СС + ськ = СьК**

МОВОХАКЕР Кореневі звуки, що змінюються, уже відомі нам із правил про чергування приголосних **г // ж // з, к // ч // ц, х // ш // с**. Видозмінений суфікс завжди починається свистячим приголосним, який є в кожному ряді чергувань, тобто **З, Ц, С**.

Зверніть увагу! Зміни приголосних відбуваються тільки в усному мовленні й не закріплені на письмі у винятках (меккський, казахський, баскський, тюркський, нью-йоркський, герцогський, шахський, цюрихський, бангкокський тощо), а також якщо корінь закінчується на інший, окрім названих дев'яти, приголосний (люди — людський — людство).